

Financieringsmechanisme om renovatie in de Brusselse social profit-sector aan te moedigen

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Doelstelling.....	3
1.2.	Methodologie.....	4
2.	Bronnen van overheidsfinanciering	4
2.1	Gewestelijke financiering	4
a.	Renolution-premies	4
b.	Mechanisme van het groenestroomcertificaat.....	4
c.	Lening ENERGY&RENO door finance.brussels.....	6
d.	Premie "Investerings economische transitie" door BEW	6
e.	Financiering voor grondige renovatie of circulaire economie	7
2.2	COCOF (Informatie in het Frans)	8
a.	Département Patrimoine	8
b.	Département Gestion des bâtiments.....	8
c.	Département Infrastructure :.....	8
2.3.	Vivalis	10
a.	Infrastructuursubsidies ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen	10
b.	Infrastructuursubsidies diverse instellingen	11
2.4.	VGC.....	12
a.	Energiezorg op school	12
b.	Infrastructuursubsidie Jeugd.....	12
c.	Projectoproep 'Verduurzaming van welzijns-, gezondheids- en gezinsinfrastructuur'	13
d.	Subsidie voor investeringsprojecten Welzijn, Gezondheid en Gezin	13
e.	Investeringsubsidies voor culturele instellingen	14
2.5.	Vlaamse sectorfinanciering.....	15
a.	VIPA - klimaatsubsidie.....	15
b.	AGION - Subsidiëring.....	15
c.	AGION - energielening	16
d.	Departement Cultuur Jeugd Media (DCJM) - Subsidiëring	16
e.	Departement Cultuur Jeugd Media (DCJM) – Lening zonnepanelen	17
2.6.	Vlaams Brusselfonds	18
2.7.	Fédération Wallonie-Bruxelles (Informatie in het Frans)	18
3.	Bronnen van privéfinanciering	20
3.1.	Banken	20
f.	CREDAL.....	20
g.	Triodos	21
h.	KBC Brussels	22

3.2.	<i>Particuliere bedrijven</i>	23
a.	Derde investeerders.....	23
b.	Premie gas.be.....	23
c.	Claire	24
d.	Vzw Hefboom.....	24
e.	Energieprestatiecontract en Esco	25
4.	Goede praktijken	26
4.1.	<i>Energielening Vlaanderen</i>	26
4.2.	<i>Vlaamse sectorale financiering</i>	26
4.3.	<i>Investeringssteun van BRUXEO (Energie Pack)</i>	26
a.	Voordelen.....	26
b.	Verbeterpunt.....	26
5.	Bijlage	28

Financieringsmechanisme om renovatie in de Brusselse socialprofitsector aan te moedigen

Datum: 13/08/2024

Ontvangers: intern en extern

Contact: Kelly.timperman@bruxeo.be

Ref.: N2022-054

1. Inleiding

1.1. Doelstelling

Social profit-ondernemingen werken grotendeels via structurele subsidies (bv. via de GGC, de COCOF of de VGC) of (meer)jaarlijkse subsidies via projectoproepen. Die subsidies moeten worden gebruikt om de sociale opdracht van de onderneming te vervullen. De subsidie voorziet vaak niet in een budget voor de renovatie van de infrastructuur. Sommigen ontvangen geld voor het onderhoud van het gebouw (brandalarm, energieverplichtingen, alarm, enz.), maar dit is vaak niet genoeg om te renoveren.

Volgens een enquête die BRUXEO in 2020 uitvoerde¹, zou 75% van de ondernemingen niet in staat zijn om met eigen middelen energierenovatiewerken uit te voeren. Bovendien is investeren op basis van een lening moeilijk vanwege het non-profitkarakter van de ondernemingen. Enerzijds zijn banken soms terughoudend om diensten aan te bieden aan structuren in onze sector. Anderzijds gaan de structuren er zelf soms vanuit dat ze geen toegang hebben tot een banklening, terwijl dat wel het geval zou kunnen zijn. Verder wordt een banklening niet altijd aanvaard als rechtvaardiging in het kader van een structurele subsidie (denk maar aan GGC, COCOF en VGC). Ten slotte hebben zij ook niet de mogelijkheid om diensten/goederen te verkopen om eigen inkomsten te creëren (vanwege hun non-profitkarakter) en mogen zij volgens hun statuten geen hypotheek op hun gebouw vestigen.

Enerzijds moeten ondernemingen in de socialprofitsector dus systematisch op zoek gaan naar financiering. Anderzijds stellen we vast dat er tot op heden geen studie is gemaakt van de financieringsbronnen die de sector ter beschikking staan.

Het doel van deze nota is een inventaris op te maken van de financieringsbronnen die ter beschikking staan van de ondernemingen in de Brusselse socialprofitsector (vzw's) en die te kunnen meedelen tijdens de contacten met de ondernemingen die opgevolgd en ondersteund worden door het Energie Pack van BRUXEO.

Ten slotte wil de nota ook een inspiratiebron zijn voor en aanzetten tot nadenken over de mogelijke ontwikkeling van andere financieringsbronnen. Daarom zijn in het laatste hoofdstuk de goede praktijken van de andere gewesten opgenomen.

¹ <https://www.bruceo.be/nl/energie>

Deze inventaris beoogt zo volledig mogelijk te zijn. We kunnen echter niet garanderen dat er geen andere financieringen bestaan. Daarom zal deze nota geleidelijk aangepast worden, afhankelijk van de informatie die we zouden ontvangen en/of opzoeken.

1.2. Methodologie

In deze nota worden de verschillende financieringsbronnen opgesomd naar gelang hun oorsprong: publiek en privé. Voor elke financieringsbron worden de doelgroep en de subsidiabele werken vermeld, net als de voordelen en verbeterpunten om zo goed mogelijk te voldoen aan de financieringsbehoeften van ondernemingen in de socialprofitsector.

Er werden gesprekken gevoerd met een aantal openbare en privé organisaties, en we hebben gebruik gemaakt van officiële bronnen om deze nota te stofferen.

2. Bronnen van overheidsfinanciering

2.1 Gewestelijke financiering

a. Renolution-premies

Het premiesysteem Renolution van Brussel Leefmilieu voor isolatiewerken is afgeschaft. De nieuwe regering heeft een systeem van renteloze leningen aangekondigd. Volg het nieuws op het portaal van Brussel Leefmilieu: [BL Renolution-premies](#).

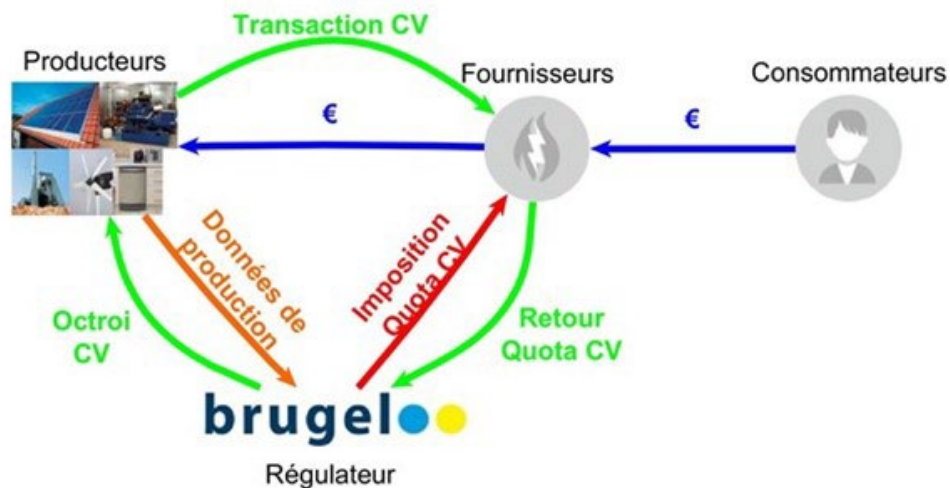
Goed nieuws voor lopende dossiers met een eindfactuur uit 2024: de nieuwe regering heeft zich ertoe verbonden alle premies uit te betalen.

BRUXEO zet zich in om de belangen van de social profit-sector te verdedigen en zal zich laten horen zodat financiële steun voor energetische renovatie ook in de toekomst mogelijk blijft.

b. Mechanisme van het groenestroomcertificaat

Het stelsel van de groenestroomcertificaten (GSC) is een financiële steunregeling in het kader van de productie van groene elektriciteit. Het stelsel valt onder de toepassing van een besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Drie interveniënten werken mee aan dit systeem. Eerst en vooral zijn er de producenten van groene elektriciteit die groenestroomcertificaten ontvangen voor hun productie. Vervolgens moeten de elektriciteitsleveranciers in het bezit zijn van groenestroomcertificaten om de effecten van de vervuiling te beperken veroorzaakt door hun niet-groene elektriciteitsproductie. De producenten van groene elektriciteit mogen dan hun groenestroomcertificaten verkopen aan de leveranciers. De laatste interveniënt in het systeem is Brugel: deze reguleert de markt.

De **wederverkoopwaarde** van een certificaat steunt op een systeem van vraag en aanbod: als de vraag groter is dan het aanbod, zal de prijs hoog zijn, en omgekeerd. **In 2024 bedroeg de laatste gewogen gemiddelde 84,14€.**² Elia hanteert echter een gegarandeerde minimumterugkoopprijs van 65 euro.

Subsidiabele werken: groene stroom kan geproduceerd worden door zonne-energie, windenergie, waterkracht, of door middel van warmtekrachtkoppeling op gas of biomassa. De toekenningperiode is tien jaar.

Doelgroep: alle Brusselse vzw's die eigenaar zijn van hun gebouw kunnen fotovoltaïsche panelen plaatsen en GSC's ontvangen.

Voordelen:

- Snellere afschrijving: dankzij groenestroomcertificaten ontvangen socialprofitondernemingen die investeren in een groene (fotovoltaïsche) of minder vervuilde (warmtekrachtkoppeling) installatie voor elektriciteitsproductie, steun die evenredig is met de productiecapaciteit van hun installatie. Winstgevend na 7-10 jaar en goed ontworpen systeem.
- Het groenestroomcertificaat is een inkomen dat niet wordt belast indien de elektriciteitsproductie beperkt blijft tot uw persoonlijk verbruik.
- De geïnjecteerde overtollige elektriciteit kan worden verkocht aan de elektriciteitsleveranciers die sinds de verordening van eind 2021 een terugkoopverplichting hebben:
<https://www.brugel.brussels/themes/energies-renouvelables-11/fin-du-principe-de-la-compensation-472>

Meer informatie: [Brugel - Mechanisme van de GSC](#)

² https://www.brugel.brussels/nl_BE/themes/hernieuwbare-energie-11/verkoop-van-de-gsc-38 op 19 augustus 2024.

c. Lening ENERGY&RENO door finance.brussels

ENERGY&RENO is een lening georganiseerd door Brusoc en vereist geen enkele waarborg van de gefinancierde ondernemingen. Deze financiering gaat gepaard met steun van Brusoc gedurende de hele looptijd van de lening.

Er is geen eigen bijdrage vereist. Deze lening kan tot 100% van de investeringen dekken. Een deel van deze lening kan ook worden gebruikt voor cashflow.

Met de ENERGIE&RENO-lening kunt u een bedrag tussen € 10.000 en € 150.000 lenen voor een periode van maximaal 7 jaar. De rentevoet op deze lening, die bedoeld is om de energietransitie te financieren, bedraagt 2%.

Subsidiabele werken: Zoals isolatie van gebouwen, hoogrendementsbeglazing, ventilatie, installatie van fotovoltaïsche panelen, warmtepomp voor fotovoltaïsche panelen, hoogrendementsbeglazing, efficiëntere apparatuur, enz. En ook om te investeren in krachtige, duurzame en energiezuinige apparatuur die niet alleen de energiekosten en CO2-uitstoot verlaagt, maar ook de arbeidsomstandigheden en de bedrijfswaarde verbetert.

Doelgroep: ENERGY&RENO is een lening bestemd voor zelfstandigen, kleine ondernemingen en vzw's die willen investeren om hun energieverbruik te verminderen. Om in aanmerking te komen voor een ENERGY&RENO-lening, moet de onderneming:

- een economisch levensvatbaar project presenteren;
- Aantonen van een terugbetalingscapaciteit op basis van actuele resultaten en/of onderbouwde en realistische financiële prognoses voor uw project (inkomsten uit diensten, structurele subsidie, doorverkoop van cv's van een fotovoltaïsch, enz.).

Meer informatie: [website van finance.brussels](https://www.finance.brussels.be)

d. Premie "Investerings economische transitie" door BEW

Sinds maart 2024 zijn er nieuwe subsidies beschikbaar via Brussel Economie en Werkgelegenheid voor investeringen in economische transitie. Om in aanmerking te komen voor de subsidie moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, dus raadpleeg de voorwaarden rechtstreeks op de website van BEW.

Als een VZW in aanmerking komt, kan hij een basissubsidie ontvangen van 30% van de in aanmerking komende uitgaven, met een maximum van 50%, met verhogingen die gekoppeld zijn aan milieu- en/of sociaal vlak voorbeeldcriteria.

Subsidiabele werken: De investeringen betreffen de installatie of aankoop van toestellen of uitrustingen met het oog op:

1. de vernieuwing van de verlichtingsinstallaties met ledlampen;
2. de bediening van verlichtingstoestellen via schakelaars of timers;

3. De temperatuur van het gebouw optimaliseren (via zelfsluitende deuren tussen de buitenruimten en een gebouw dat verwarmd of gekoeld wordt door een of meerdere verwarmings- of aircosystemen);
4. de vervanging van een toestel of een uitrusting met aanzienlijk lagere energieprestaties of die aanzienlijk meer grondstoffen verbruiken.

Doelgroep: KMO met ten minste één operationeel hoofdkantoor in Brussels die actief zijn in een van de in [aanmerking komende activiteitensectoren](#), geen missie van algemeen belang uitvoeren (geaccrediteerd), of waarvan het bedrijfsdoel niet van economische of commerciële aard is, of waarvan de financiering uit publieke bronnen meer dan 75% bedraagt.

Meer informatie: [Premie investeringen economische transitie | Brussel Economie en Werkgelegenheid \(economie-werk.brussels\)](#)

e. Financiering voor grondige renovatie of circulaire economie

Er bestaan andere financieringsbronnen voor grondige renovatiewerken of projecten in het kader van circulaire economie. In het algemeen gaat deze financiering gepaard met specifieke begeleiding. We denken onder meer aan:

- **Be Circular:** de projectoproep 'Be Circular' is een initiatief van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in het kader van het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie (GPCE), om Brusselse zelfstandigen en bedrijven financieel te ondersteunen bij het opzetten van innoverende projecten die verband houden met circulaire economie. De projectoproep beschikt over een budget van enkele miljoenen euro per jaar.
<https://www.circulareconomy.brussels/appels-a-projets-be-circular-entreprises/?lang=nl>
- **Renolab.B:** RENOLAB.B ondersteunt het ontwerp en/of de uitvoering van duurzame en circulaire renovatieprojecten van het Brussels onroerend erfgoed. Deze projectoproep, die verschillende keren per jaar wordt gelanceerd, heeft betrekking op residentiële en tertiaire gebouwen van alle types en voor alle doeleinden.
<https://renolution.brussels/nl/renolabb>

Deze inventaris beoogt zo volledig mogelijk te zijn. We kunnen echter niet garanderen dat er geen andere gewestelijke financieringen bestaan.

2.2 COCOF³ (Informatie in het Frans)

La COCOF divise son fonctionnement en 3 départements :

a. Département Patrimoine

Public cible : les bâtiments occupés par les écoles et l'administration COCOF, mais aussi ceux mis à la disposition d'associations actives dans les domaines de :

- Culture : théâtre des Martyrs, Maison de la Francité, ABCD, Musée du Jouet.
- Bâtiments administratifs : Palais et Meiboom.
- Tourisme : les auberges de jeunesse Jacques Brel et Génération Europe.
- Sport : centre sportif de la Woluwe et complexe sportif d'Anderlecht.
- Enseignement : campus du CERIA, institut Redouté-Peiffer, institut Gheude, institut Herlin et l'internat Karreveld.

Travaux éligibles : essentiellement de la rénovation.

b. Département Gestion des bâtiments

Public cible : les bâtiments dont la COCOF est propriétaire, à savoir :

- ceux sis rue des Palais,
- Meiboom,
- Maison de la Francité,
- ainsi que ceux dont elle est locataire, ou qui sont mis à disposition d'ASBL en fonction des dispositions prévues par les conventions passées avec celles-ci, ou encore dont la COCOF est emphytéote, comme le théâtre de la place des Martyrs.

Travaux éligibles : un budget est mis à disposition pour la gestion technique et administrative de ces bâtiments.

c. Département Infrastructure :

Public cible :

- [Centres d'accueil téléphonique](#)
- [Centres d'action sociale globale](#)
- [Centres de coordination de soins et de services à domicile](#)
- [Centres de planning familial](#)
- [Crèches : subsides d'investissement](#)
- [Initiatives d'habitations protégées](#)

³ Bron :

- [Rapport d'activités 2019 de la Commission communautaire française \(ccf.brussels\)](#)
- [Service Patrimoine, Infrastructure et Gestion des bâtiments > Commission communautaire française \(COCOF\) \(ccf.brussels\)](#)
- [Subsidies en premies voor Brusselse lokale besturen \(avcb-vsqb.be\)](#)

- [Maisons d'accueil](#)
- [Maisons médicales](#)
- [Services actifs en matière de toxicomanies](#)
- [Services d'accueil d'enfants](#)
- [Services d'Accueil Spécialisés de la Petite Enfance](#)
- [Services d'aide à domicile](#)
- [Services de santé mentale](#)
- [Services de soins palliatifs et continués](#)

Travaux éligibles : achat de bâtiments, travaux d'extension, de transformation et de grosses réparations ou de construction de nouveaux bâtiments, ainsi que l'achat d'équipement et de premier ameublement d'infrastructures subventionnées dans les secteurs mentionnés ci-dessus.

Les demandes de financement peuvent fort varier : un dossier peut être introduit pour le simple remplacement de châssis ou pour la rénovation totale du bâtiment. En fonction de la complexité du dossier, plusieurs étapes sont nécessaires :

- 1) Dossier pour obtenir l'accord de principe.
- 2) Dossier d'avant-projet : c'est un dossier moins étoffé qu'une demande de permis d'urbanisme. L'ASBL doit avoir choisi l'architecte et les bureaux d'étude. Ceux-ci l'ont aidée à rédiger le programme des travaux, ont établi plusieurs esquisses. L'ASBL en a choisi une, et, sur cette base, les bureaux d'étude ont établi un avant-projet.
- 3) Dossier reprenant le cahier des charges.
- 4) Dossier reprenant les offres de prix.

Le financement couvre 60% des coûts, mais peut dans certains cas atteindre 95%.

Généralement, les budgets ne sont pas épuisés et la grande majorité des dossiers sont acceptés. Le refus est assez rare : projet abandonné car le prix est trop élevé et l'association ne trouve pas de co-financement, le maître d'ouvrage du projet change, les normes ne sont pas respectées (pollution des sols, etc...).

Plus d'information sur le budget du département infrastructure en annexe.

Personnes de contact pour l'introduction d'un dossier de subvention :

- Mme Chaudhry (rchaudhry@spfb.brussels) si les travaux sont estimés à moins de 140.000,00 € hors TVA
- Didier Brumagne (dbrumagne@spfb.brussels) pour les travaux estimés à plus de 140.000,00 € hors TVA - 02 800 83 85

2.3. Vivalis

Subsidiabele werken:

- Instellingen die door de GGC worden gesubsidieerd, kunnen bij de dienst *Infrastructuur* van de GGC financiering aanvragen voor de bouw, verbouwing, aanpassing en renovatie van hun gebouwen. Niet voor de aankoop.
- ! De financiering is dus niet alleen bedoeld voor energierenovatie. De energieaspecten moeten in overeenstemming zijn met de stedenbouwkundige vergunning en de EPB.
- Een aanvraag kan via twee kanalen worden ingediend:
 - Projectoproep (gemiddeld om de vijf jaar). Dat is de meest gebruikelijke manier om een dossier in te dienen. Als het dossier door de regering wordt goedgekeurd, zal voor de instelling een meerjarenplan worden opgesteld om de kosten en de interventies over meerdere jaren te spreiden. Momenteel zijn het de grote instellingen die al dossiers hebben ingediend.
 - Facultatieve financieringsaanvraag. Deze manier is weinig gebruikelijk: +/- 1 aanvaard dossier per jaar.

Doelpubliek:

- [voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen - kort verblijf](#)
- [voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen - rusthuizen](#)
- [Voorzieningen voor opvang of huisvesting van bejaarde personen - centra voor nachtopvang](#)

Contactpersonen: te bereiken via het hoofdadres: infra@vivalis.brussels

- TOUSSEYN Jeroen
- LIBENS Valérie
- FRANS Océane

a. Infrastructuursubsidies ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen

Doelpubliek: ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen

Subsidiabele werken:

- 1) Investeringsubsidie: bestemd voor nieuwbouw, uitbreiding, renovatie, aankoop van apparatuur en aankoop van gebouwen.
- 2) Onderhoudssubsidie: bestemd voor het dekken van de kosten die nodig zijn om de infrastructuur in goede staat te houden en voor het vervangen van apparatuur.
- 3) Huursubsidie: bestemd voor het dekken van de kosten van een huurcontract voor een onroerend goed waarin de instelling zich bevindt.
- 4) Projectsubsidie: eenmalige subsidie bedoeld voor specifieke projecten die door de ministers geselecteerd worden op basis van een projectoproep.
- 5) Waarborg: de waarborg van de GGC voor de terugbetaling van leningen aangegaan door de instelling voor de financiering van infrastructuur.

Meer informatie: [website Vivalis](#)

Contactpersonen: contact opnemen met de dienst Infrastructuur: infra@vivalis.brussels.

b. Infrastructuursubsidies diverse instellingen

Doelpubliek:

Deze financiering kan enkel toegekend worden aan stichtingen van openbaar nut, publiekrechtelijke rechtspersonen, privaatrechtelijke rechtspersonen zonder winstoogmerk, ziekenfondsen of coöperatieve vennootschappen erkend als sociale onderneming.

De types instellingen die vallen onder de voornoemde wet- en regelgeving zijn ouderen-voorzieningen, centra en diensten voor personen met een handicap, daklozencentra, initiatieven van beschut wonen voor psychiatrische patiënten, kinderopvang, revalidatiecentra, multidisciplinaire structuren, centra voor algemeen welzijnswerk en diensten voor geestelijke gezondheidszorg.

Subsidiabele werken:

1. Bouwsubsidie: bedoeld voor het dekken van de kosten van nieuwbouw-, uitbreidings-, renovatie- of verbouwingswerken, alsook van de uitrusting van een gebouw.
2. Aankoopsubsidie: bedoeld voor het dekken van de kosten gerelateerd aan de aankoop van zakelijke rechten op een terrein en/of gebouw voor een minimumduur van 20 jaar.
3. Waarborg: de waarborg van de GGC voor de terugbetaling van leningen aangegaan door de instelling voor de financiering van infrastructuurprojecten.

Meer informatie: [website Vivalis](https://www.vivalis.be)

Contactpersonen: contact opnemen met de dienst Infrastructuur: infra@vivalis.brussels.

2.4. VGC

We raden de Nederlandstalige Brusselse verenigingen aan om de site van de VGC te verkennen om zeker te zijn dat andere subsidies uitgesloten worden: [Subsidies en dienstverlening van n-Brussel | Vlaamse Gemeenschapscommissie \(vgc.be\)](#)

a. Energiezorg op school

Doelpubliek: Brusselse Nederlandstalige basis- en secundaire scholen van het gewoon en buitengewoon onderwijs, onderwijsinternaten, de academies van het deeltijds kunstonderwijs, of hun schoolbestuur, en structurele VGC-partners met een jaaractieplan of een jaarovereenkomst van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming kunnen een subsidie van de VGC krijgen om energie te besparen.

Aanvaarde werken: warmte-, isolatie-, verlichtings- en monitoringsmaatregelen, inclusief zonnepanelen.

Subsidies bedragen maximaal 60.000€ (100.000€ voor buitenmuurisolatie).

De VGC werkt hiervoor samen met vzw FIX. De energieadviseurs van FIX geven advies op maat over energiebesparingen. Desgewenst kan de energieploeg van FIX ook bepaalde werken uitvoeren.

Een aanvraag indienen kan tot en met 29 november 2024 via [subsidies.vgc.be](#).

Contactpersoon:

VGC Onderwijs en Vorming:

- T. 02 563 04 50
- onderwijs.vorming@vgc.be

b. Infrastructuursubsidie Jeugd

Doelpubliek: door de VGC erkende jeugdwerkinitiatieven

Aanvaarde werken:

Er zijn twee vormen van ondersteuning mogelijk:

- de 'kleine werken': kleine herstellingen of renovatiewerken in samenwerking met FIX vzw
- de investeringssubsidie

Meer informatie: [Infrastructuursubsidies | Vlaamse Gemeenschapscommissie \(vgc.be\)](#)

Contactpersoon:

De VGC werkt samen met vzw FIX.

Binnen de vgc: jeugddienst@vgc.be

C. Projectoproep 'Verduurzaming van welzijns-, gezondheids- en gezinsinfrastructuur'

Doelpubliek: Nederlandstalige organisaties in welzijn, gezondheid en gezin in Brussel met een vestigingsplaats en werking in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Aanvaarde werken: investeringen die de infrastructuur ecologisch verduurzamen, het energieverbruik verminderen of bij investeringen in hernieuwbare energie.

Meer informatie: [Projectoproep 'Verduurzaming van welzijns-, gezondheids- en gezinsinfrastructuur' | Vlaamse Gemeenschapscommissie \(vgc.be\)](#)

Deadline : lopende projectoproep tot 31 december 2024.

Contactpersoon:

- VGC
- 02 563 03 73
- welzijn.gezondheid@vgc.be

d. Subsidie voor investeringsprojecten Welzijn, Gezondheid en Gezin

Doelpubliek: dit subsidiekader is toepasselijk op initiatiefnemers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met een aanbod naar Brusselaars dat tot het bevoegdheidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin van de VGC behoort.

Aanvaarde werken:

- 1) Een investeringssubsidie kan ingezet worden voor uitgaven voor volgende investeringen:
 - a. nieuwbouw-, uitbreidings- en verbouwingswerken, voor buitenaanleg en -inrichting,
 - b. de verwerving van een zakelijk recht,
 - c. de eerste uitrusting, en inrichting,
 - d. rollend materieel,
 - e. meubilair,
 - f. IT-investeringen,
 - g. structurele ingrepen om de duurzaamheid van het gebouw te verbeteren.
- 2) Erelonen en onderzoekskosten in het kader van nieuwbouw- uitbreidings- en verbouwwerken, buitenaanleg en -inrichting en structurele ingrepen om de duurzaamheid van het gebouw te verbeteren worden forfaitair vastgesteld op maximaal 10% van het bedrag van de raming van de goedgekeurde bouwwerken bij de toekenning van de subsidie door het VGC College.

- 3) Enkel kosten gemaakt na de subsidiebeslissing komen in aanmerking voor subsidiëring met uitzondering van de kosten gemaakt voor tijdelijke huisvesting in geval van hoogdringendheid en kosten gemaakt voor de ontwerpfase van het bouwproject.

Meer informatie: [Subsidie voor investeringsprojecten | Vlaamse Gemeenschapscommissie \(vgc.be\)](#)

Deadline: er is momenteel geen eindtijd.

Contactpersoon:

- Welzijn, Gezondheid en Gezin
- 02 563 03 73
- Welzijn.gezondheid@vgc.be

e. Investeringsubsidies voor culturele instellingen

Doelpubliek: culturele instellingen en organisaties die een aantoonbare band hebben met de VGC of de Vlaamse Overheid in het Brussels hoofdstedelijk gewest. De organisaties realiseren een regelmatig en continu cultureel vrijetijdsaanbod of bieden een kunstenaarsatelier of repetitieruimte. Zij dragen verantwoordelijkheid of wensen verantwoordelijkheid te dragen voor infrastructuur en/of duurzame uitrusting.

Aanvaarde werken: investeringen die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake cultuur zoals opgenomen in het meerjarenplan. De investeringen kunnen aangewend worden voor zowel tijdelijke ingebruikname als voor een langdurig gebruik van infrastructuur en uitrusting.

Deadline: Geen deadline. Vanaf 1 januari 2024.

Contactpersoon: algemeen.cultuurbeleid@vgc.be

Meer informatie:

Denk je in aanmerking te komen voor een investeringsaanvraag? **Neem dan altijd vooraf contact op:** [Subsidies en dienstverlening voor cultuur in Brussel | Vlaamse Gemeenschapscommissie \(vgc.be\)](#) & algemeen.cultuurbeleid@vgc.be

Andere tijdelijke projectoproepen voor verschillende sectoren worden door de VGC gelanceerd. Hou u op de hoogte via: [Subsidies en dienstverlening van n-Brussel | Vlaamse Gemeenschapscommissie \(vgc.be\)](#)

2.5. Vlaamse sectorfinanciering

We raden de Nederlandstalige Brusselse verenigingen aan om de site van de Vlaamse Overheid te bekijken om andere financieringsbronnen niet uit te sluiten.

De volgende lijst is toegankelijk voor alle Nederlandstalige Brusselse verenigingen – afhankelijk van de sector waartoe ze behoren:

a. VIPA - klimaatsubsidie

Doelpubliek: Alle Nederlandstalige Brusselse vzw's van de volgende sectoren:

- Algemeen Welzijnswerk
- Gezinnen met kinderen
- Jeugdhulp
- Ouderenvoorzieningen
- Personen met een handicap
- Preventieve en ambulante gezondheidszorg
- Psychiatrische verzorgingstehuizen
- Woonzorg
- Ziekenhuizen

Aanvaarde werken:

Verenigingen kunnen bij het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) terecht voor een klimaatsubsidie: om energiebesparende maatregelen te laten uitvoeren of om een energieprestatiecontract te laten opmaken.

Afhankelijk van de procedure, kan de vereniging bijvoorbeeld tot 60% van geraamde kostprijs van energiebesparende maatregel aanvragen.

Meer informatie:

- [Missie - visie van VIPA | Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin \(departementwvg.be\)](https://departementwvg.be/missie-van-vipa)
- [Klimaatsubsidies - VIPA | Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin \(departementwvg.be\)](https://departementwvg.be/klimaatsubsidies-vipa)

b. AGION - Subsidiëring

Doelpubliek: de inrichtende machten of schoolbesturen van onderwijsinstellingen, onderwijsinternaten en CLB's uit de gesubsidieerde vrije en officiële sector kunnen voor hun investeringen in hun onderwijspatrimonium een beroep doen op AGION.

Aanvaarde werken: [basisvoorwaarden | AGION](#)

Voor het basisonderwijs (gewoon en buitengewoon) en de onderwijsinternaten waar internen uit het basisonderwijs verblijven, bedraagt de subsidie 70% van de subsidiabele kostprijs, voor het secundair onderwijs, onderwijsinternaten, centra voor volwassenenonderwijs en CLB's is de subsidie 60% van de subsidiabele kostprijs.

Bij het berekenen van het subsidiebedrag voor infrastructuurwerken houdt AGION rekening met de btw en een forfait van 10% voor algemene onkosten.

Bij subsidieaanvragen voor de aankoop van infrastructuur kunnen enkel de notariskosten in aanmerking komen voor subsidie, geen btw of algemene onkosten.

Voor het niet door subsidie gedekte deel (30 of 40%) van de subsidiabele kostprijs, kan een inrichtende macht van het vrij gesubsidieerd onderwijs [een lening](#) aangaan die door de Vlaamse overheid gewaarborgd wordt.

Meer info: [Subsidiëring | AGION](#), [versneld investeren in energie | AGION](#) & rf@agion.be

c. **AGION - energielening**

Doelpubliek:

De inrichtende machten of schoolbesturen van onderwijsinstellingen, internaten en CLB's uit de gesubsidieerde vrije en officiële sector.

Criteria:

AGION subsidieert niet de volledige kostprijs van het (bouw)project. Voor het eigen aandeel (30% of 40%) kan de inrichtende macht van het vrij gesubsidieerd onderwijs een lening aangaan. AGION waarborgt de terugbetaling van kapitaal, intresten en bijhorende kosten van deze leningen.

Meer info: [leningen | AGION](#) & energielening@agion.be

Voor publieke scholen (niet onder de vorm van een vzw), raadpleeg:
[Infrastructuurbeleid - GO! \(g-o.be\)](#)

d. **Departement Cultuur Jeugd Media (DCJM) - Subsidiering**

DCJM verleent verschillende type financieringsmechanismen om de infrastructuur te verbeteren aan organisaties zonder winstgevend doel met een beschikkingsmacht van minstens 20 jaar.

1. **Investeringssubsidies sectorale prioriteiten:** Subsidie voor het bouwen, uitbreiden of verbouwen van cultuur-en jeugdinfrastructuur **met bovenlokaal belang**.

Doelpubliek: organisaties die beschikken over bovenlokale cultuurinfrastructuur

Financiering van minimaal 10.000€ tot maximaal 500.000€. Subsidie bedraagt maximaal 60% van de totale geraamde kost voor de subsidieerbare maatregelen. Eigen inbreng van minimaal 40%.

Aanvaarde werken:

- Kosten uitvoering bouwwerken

- Ereloon, studiekosten...
- Kosten Kunst in Opdracht

Deadline: jaarlijks indienen op 1 april

Meer informatie: <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur-en-jeugdinfrastructuur/investeringssubsidies/investeringssubsidie-sectorale-prioriteiten>

2. Investeringssubsidies strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur:

Doelpubliek: om in aanmerking te komen voor subsidiëring binnen dit reglement moet je beschikken over een strategische cultuur- of jeugdinfrastructuur. Dat is infrastructuur waarin een of meerdere cultuur- of jeugdorganisaties hun werking hebben, en die minstens aan een van de volgende kenmerken voldoet:

1. De schaal van de cultuur- of jeugdinfrastructuur is van uitzonderlijke omvang.
2. De cultuur- of jeugdwerking die in de infrastructuur plaatsvindt, richt zich op de Vlaamse Gemeenschap of ruimer.
3. De infrastructuur vervult een specifieke cultuur- of jeugdfunctie van strategisch belang voor de Vlaamse Gemeenschap.
4. De infrastructuur heeft een uitzonderlijk cultureel belang door haar architecturale of historische waarde.

Financiering van minimaal € 150.000. Subsidie bedraagt maximaal 60% van de totale geraamde bouw- en aankoopkost. Eigen inbreng van minimaal 40%.

Aanvaarde werken:

- Kosten aankoop of verwerving grond/gebouw
- Kosten uitvoering bouwwerken
- Ereloon, studiekosten...
- Kosten Kunst in Opdracht

Deadline: aanvraag kan het hele jaar door ingediend worden.

Meer informatie: <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur-en-jeugdinfrastructuur/investeringssubsidies/investeringssubsidie-strategische-cultuur-en-jeugdinfrastructuur>

e. Departement Cultuur Jeugd Media (DCJM) – Lening zonnepanelen

Doelpubliek: Organisaties of lokale overheden die beschikken over eigen cultuur-of jeugdinfrastructuur

Aanvaarde werken: renteloze lening voor de aankoop en plaatsing fotovoltäische installatie, netaansluiting, eventuele graafwerken, extra AC/DC bekabeling en btw-tarief.

Financiering tot € 135.000 per project. Bedrag wordt rechtstreeks uitbetaald aan de leverancier, na plaatsing van de zonnepanelen

Deadline: aanvraag kan het hele jaar door ingediend worden.

Meer informatie: <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur-en-jeugdinfrastructuur/energielening-cultuur-en-jeugd>

2.6. Vlaams Brusselfonds

Aanvaarde werken:

Het Vlaams Brusselfonds verleent **investeringsubsidies** aan Nederlandstalige organisaties (vzw's) voor het **optimaliseren, inrichten, (ver)bouwen, uitbreiden of aankopen van infrastructuur** in het kader van hun werking als Vlaamse gemeenschapsvoorziening en ter versterking van het Nederlandstalige netwerk in Brussel.

Doelpubliek:

- De projecten beslaan alle domeinen van de gemeenschapsbevoegdheden **jeugd, media, gezondheid, welzijn, onderwijs, cultuur en sport of op het snijpunt van deze beleidsdomeinen**.
- De aanvrager is een privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstoogmerk
- De statuten van de organisatie zijn in het Nederlands in het Belgisch Staatsblad verschenen
- De organisatie is ingebed in een Nederlandstalig netwerk en is erkend en/of gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap en/of de Vlaamse Gemeenschapscommissie
- De infrastructuur waarop de subsidie betrekking heeft, ligt (of zal komen te liggen) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - de aanvrager is eigenaar van de infrastructuur of huurder, erfpachter of gebruiker voor lange duur (ten minste 10 jaar voor onroerende goederen en ten minste 5 jaar voor roerende goederen)

Voor meer informatie:

- [Vlaams Brusselfonds | Coördinatie Brussel \(vlaanderen.be\)](#)
- [Investeringsubsidies Vlaams Brusselfonds | Coördinatie Brussel \(vlaanderen.be\)](#)

2.7. Fédération Wallonie-Bruxelles (Informatie in het Frans)

Un des objectifs stratégiques de [Fédé 20-25](#) consiste à “**améliorer la performance énergétique et environnementale du Ministère et des secteurs de la Fédération**”. Plus précisément, les équipes de la DGI ont la responsabilité d'établir une stratégie énergétique afin de rencontrer les objectifs européens 2050 de neutralité carbone et de performance énergétique, tels que déclinés par les Régions. Face à ces objectifs ambitieux, les initiatives lancées sont nombreuses et variées.⁴

⁴ [Projets phares DGI : Environnement - DGI \(cfwb.be\)](#)

Toutefois, avant d'appliquer des solutions à grande échelle, la DGI doit acquérir le plus de données possibles sur le patrimoine, se doter de logiciels performants de gestion de données et affiner le monitoring énergétique. C'est pourquoi, une partie des initiatives consiste à mener des projets pilotes comme ⁵:

- Placer des panneaux photovoltaïques, par exemple : [Le réseau WBE se met au soleil - DGI \(cfwb.be\)](#)
- Remplacer d'anciens luminaires par des LED
- Organiser une centrale d'achat de gaz et d'électricité
- Etablir des contrats de performance énergétique (CPE)
- Mener des travaux de rénovation et de construction

Le patrimoine immobilier en Fédération Wallonie-Bruxelles doit donc répondre aux objectifs environnementaux, mais aussi fonctionnels et humains. La stratégie de rénovation se veut donc globale. Par exemple, dans les [écoles](#), la transition énergétique va de pair avec la transition pédagogique. Quant aux [bureaux](#), la transition énergétique est en lien avec la transition vers [les nouvelles façons de travailler \(NWOW\)](#). Qui plus est, chaque bâtiment est unique, avec ses éventuelles contraintes techniques, architecturales, voire patrimoniales.⁶

A notre connaissance, la FWB **ne dispose pas de financement infrastructure structurel à destination des associations sous la tutelle de leurs compétences.**

Certains appels à projets sont ponctuellement lancés, comme par exemple :

- Le secteur culturel en novembre 2021 : [Octroi de subvention pour des projets de rénovation énergétique d'Infrastructures Culturelles](#)
- Le secteur de l'enseignement en septembre 2024 : [Plan d'investissement exceptionnel dans les bâtiments scolaires \(PIE\) – 3ème appel à projets](#)

N'hésitez pas à vous informer sur le site de la FWB : [Portail FW-B - Portail de la Fédération Wallonie-Bruxelles \(federation-wallonie-bruxelles.be\)](#)

⁵ [Projets phares DGI : Environnement - DGI \(cfwb.be\)](#)

⁶ [Projets phares DGI : Environnement - DGI \(cfwb.be\)](#)

3. Bronnen van privéfinanciering

Ter informatie, de analyse van privé financiering werd in 2022 gedaan en sindsdien niet meer aangepast of aangevuld:

3.1. Banken

De lezer wordt erop attent gemaakt dat **dit hoofdstuk slechts een paar voorbeelden van banken geeft**. Dat wil niet zeggen dat die banken de voorkeur genieten of dat ze betere diensten aanbieden dan andere banken. BRUXEO heeft geen commerciële banden. We vinden het echter belangrijk om een goed inzicht te verschaffen in die mechanismen en om de sector goed te informeren over de bestaande bankdiensten. Er zijn tenslotte nog andere banken die leningen aanbieden aan socialprofitondernemingen.

f. CREDAL

Crédal is een financiële coöperatie die onafhankelijk is van de financiële markten en bouwt aan een inclusieve en duurzame samenleving. De bedragen die bij Crédal worden geplaatst, worden volledig herbelegd om zijn klanten te financieren: verenigingen, coöperaties, sociale ondernemers en burgers die moeilijk toegang hebben tot banken.

De solidaire kredieten zijn bestemd voor verenigingen, dragers van collectieven, burger-, sociale, milieu of culturele projecten en actoren van de sociale economie die in Brussel gevestigd zijn. Zo biedt Crédal leningen aan van 2.500 tot 1.000.000 euro voor de financiering van diverse behoeften, zoals investeringen of infrastructuurwerken.

Criteria die bij de kredietverlening in aanmerking worden genomen:

- de maatschappelijke relevantie van het project;
- het vermogen om de lening terug te betalen;
- het bestaan van een financieel plan en/of een regelmatige en betrouwbare boekhouding.

Aanvraagprocedure:

1. Gesprek met een kredietadviseur, beoordeling of het project in aanmerking komt voor een financieringsaanvraag en verzoek om documenten voor de analyse van het dossier. Ten minste de volgende documenten:
 - de rekeningen van de laatste drie jaar van de vzw;
 - een recent activiteitenverslag;
 - de begroting voor het lopende en het volgende jaar;
 - indien huurovereenkomst: kopie van de huurovereenkomst;
 - details en budget van de uit te voeren werken met offerte ter ondersteuning;
2. Analyse van het dossier door een kredietadviseur in samenwerking met de vzw.
2. Het kredietcomité van Crédal voert een analyse uit en beslist of er al dan niet een krediet wordt verleend.
3. Crédal stelt de kredietovereenkomst op.
4. Vrijgave van het krediet op basis van facturen.

Tussen de ontvangst van de volledige documenten en de beslissing van het comité zit een termijn van circa 6-8 weken.

De rentevoeten zijn onafhankelijk van de financiële markten en worden vastgesteld op basis van a) het soort krediet dat wordt gevraagd, b) de looptijd ervan, c) het risicoprofiel van het project. Ter indicatie kan een offerte van de rentetarieven en de kosten voor het gevraagde krediet worden gevraagd, net als een kredietsimulatie.

Wat de garanties betreft die voor het krediet moeten worden gegeven, zoekt Crédal samen met de cliënt naar een oplossing die aansluit bij het project en rekening houdt met het risico dat Crédal loopt.

Voordelen:

- Crédal is gewend om te werken met de non-profitsector en met ondernemingen uit de sociale economie, en om uiteenlopende verzoeken van verenigingen te behandelen: eigenaar of huurder, met of zonder structurele subsidies, enz.
- Crédal kan in elk geval de terugbetalingscapaciteit analyseren voordat er een aanvraagprocedure wordt gestart.
- Andere banken verstrekken over het algemeen geen leningen onder 50.000 euro.

Contactpunt: creditsolidaire@credal.be en <https://www.credal.be/les-credits-pour-les-associations>

g. Triodos

Triodos bestaat al 29 jaar in België. De bank biedt spaar-, beleggings- en kredietdiensten aan particulieren, verenigingen en ondernemingen. Elke cliënt heeft een relatiebeheerder om het dossier zo goed mogelijk op te volgen.

Triodos kan u helpen via:

1. een investeringskrediet voor de renovatie of aankoop van een gebouw;
2. een kaskrediet voor de voorfinanciering van toegekende subsidies.

Bij een kredietaanvraag worden de volgende criteria geanalyseerd:

- Kredietovereenkomst vanaf 50.000 euro. Als u al klant bent bij Triodos, kan dit bedrag worden verlaagd.
- Het eigen vermogen van de openbare vzw mag niet negatief zijn en de terugbetalingscapaciteit moet worden aangetoond.
- De Renolution-premies van Leefmilieu Brussel worden in aanmerking genomen in de analyse en kunnen worden voorgefinancierd (aangezien de premieaanvraag wordt ingediend nadat de werken zijn uitgevoerd).
- De kosten van de bankgarantie en de bijhorende kosten moeten door de vereniging worden betaald. De rest kan ten belope van 100% worden gefinancierd, afhankelijk van het risico van het dossier.

Documenten die moeten worden verstrekt voor de analyse door Triodos:

- de rekeningen van de laatste drie jaar van de vzw;
- de begroting voor het volgende jaar;
- gedetailleerde raming van de werken;

- gewenst kredietbedrag.

Contactpunt: <https://www.triodos.be/nl/social-profit> en credits@triodos.be.

h. KBC Brussels

KBC Brussels is het merk van KBC in Brussel. KBC Brussel wil projecten ten behoeve van de samenleving of het milieu meer ondersteunen door onder meer de volgende diensten aan te bieden:

1. investeringskrediet;
2. overbruggingskrediet;
3. leasing voor een technische installatie.

Bij een kredietaanvraag worden de volgende criteria geanalyseerd:

- budgettair evenwicht van de vereniging;
- eigen middelen of cofinanciering van minimaal 20%;
- type vastgoedovereenkomst: eigenaar, pachtovereenkomst, huurovereenkomst van lange duur, enz.
- de te behalen energiebesparing.

Om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van de socioculturele sector in Brussel, staan er experts tot uw beschikking.

Contactpersoon: business.experts@kbcbrussels.be

Om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van de non-profitsector heeft KBC een afdeling opgericht ten behoeve van ziekenhuizen, de bejaardenzorg, de welzijnszorg (jeugddiensten, beschutte werkplaatsen, enz.).

Een relatiebeheerder of een deskundige in het verenigingswezen staat tot uw dienst. Die persoon neemt graag samen met u alle plannen en projecten van uw organisatie door. Hij of zij denkt proactief en oplossingsgericht met u mee en biedt u alle hulp die u nodig hebt. Hij of zij is een expert op het gebied van betalingen, vermogensbeheer en financieringsoplossingen en zal rekening houden met de specifieke behoeften van uw organisatie of sector.

Contactpersoon: spl@kbcbrussels.be

3.2. Particuliere bedrijven

a. Derde investeerders

De investering van derden is interessant omdat het de plaatsing van zonnepanelen kan vergemakkelijken als u niet over het eigen vermogen, de tijd of de technische kennis beschikt om een dergelijk project te beheren. **De derde investeerder neemt immers alle investeringskosten voor zijn rekening en zorgt voor het beheer en het onderhoud van de installatie.** Aangezien de derde investeerder bij de verkoop van groenestroomcertificaten wordt vergoed, zal hij bijvoorbeeld een controle-instrument plaatsen om in zijn eigen belang te allen tijde een optimale productie te waarborgen. U profiteert op uw beurt van alle geproduceerde energie. Door de installatie van fotovoltaïsche panelen kunt u dus het bedrag van uw elektriciteitsrekening verminderen.

Hier is de lijst van derde investeerders met wie u kunt samenwerken voor een investeringsproject in zonnepanelen: <https://www.bruxeo.be/nl/derde-investeerders>

Derde investeerders kunnen ook andere energierenovatieprojecten financieren, hoewel het aantal projecten schaars blijft door een gebrek aan financiële belangstelling voor de investeerders. We vermelden onder meer [WattElse - Partenaire de votre stratégie énergétique](#).

b. Premie gas.be

[Gas.be](#) is een organisatie die de netbeheerders die actief zijn in België verenigt. Gas.be kent een premie toe in het kader van de vervanging van een toestel op aardgas dat in België werd geïnstalleerd vóór 1 januari 2000 door een toestel op aardgas na 21 november 2019.

Voorwaarden?

- Er zit meer dan twintig jaar tussen het jaar van installatie van het oude toestel en het jaar van de factuur voor de installatie van het nieuwe toestel.
- De installatiefactuur voor het nieuwe toestel dateert van na 21 november 2019.
- Het nieuwe toestel is geïnstalleerd door een Cerga- of gecertificeerde installateur.
- U hebt foto's van de oude en de nieuwe installaties.
- De aanvrager is een particulier die in België woont of een rechtspersoon die zijn maatschappelijke zetel heeft in België of in België actief is en die eigenaar is van het te vervangen toestel.

De premie dekt een deel van de vervangkosten van een:

- toestel voor uw centrale verwarming;
- toestel voor de productie van warm sanitair water;
- individueel verwarmingstoestel.

De premie bedraagt:

- 500 euro voor een nieuw systeem voor centrale verwarming op aardgas met een maximaal nominaal vermogen van 70 kW (condensatieketel, warmtepomp op gas, heteluchtgenerator met condensatie, hybride warmtepomp op aardgas,

microwarmtekrachtkoppeling op aardgas). Er wordt 5 euro extra toegekend per kW en maximum 2.500 euro per toestel (met een vermogen van 470 kW).

- 200 euro voor een nieuw toestel voor de onmiddellijke productie van warm sanitair water of een aardgasboiler;
- 150 euro voor een nieuw verwarmingstoestel met een individueel volume (kachel, convector of ingebouwde gashaard).

Het toestel dat wordt vervangen moet zich in een residentieel gebouw bevinden (eengezinswoning, appartement of appartementsgebouw). De aanvrager moet een particulier zijn die in België woont of een rechtspersoon met een maatschappelijke zetel in België of die in België actief is en die eigenaar is van het te vervangen toestel, en het toestel moet vóór 1 januari 2000 geïnstalleerd zijn in zijn gebouw op het Belgische grondgebied. **Een vzw die huisvesting aanbiedt, komt dus ook in aanmerking.**

Belangrijk detail, de premie is cumuleerbaar met de premies die worden toegekend op gewestelijk niveau (voorbeeld: de energiepremies van Leefmilieu Brussel en de investeringssteun) **of elk fiscaal voordeel dat eventueel wordt toegekend op federaal niveau.**

Opgelet: de premies worden toegekend totdat het budget op is.

Meer informatie: <https://premie.gas.be/nl/>

c. Claire

Claire is een voorbeeld van een privébedrijf dat aan particuliere onderneming de mogelijkheid biedt tonnen CO2 te compenseren door de medefinanciering van energiebesparende projecten in de non-profitsector. De vzw ontvangt gedurende drie jaar 50 euro per ton CO2 die dankzij de werken wordt bespaard.

Meer informatie: [Claire CO2 \(claire-co2.com\)](http://claire-co2.com)

d. Vzw Hefboom

Hefboom verschaft krediet aan organisaties en ondernemingen die krediet nodig hebben om hun maatschappelijk doel te realiseren. Hefboom doet dat met overbruggingskredieten (voor subsidies), investeringskredieten en bedrijfskapitaalkredieten. Hefboom gaat telkens op zoek naar het meest geschikte krediet. Als dat nodig is, doen we dat ook met financiering op maat van het project of de onderneming.

Hefboom **financiert:**

- Overbrugging subsidies (Vlaamse subsidies, Europese subsidies, lokale subsidies...)
- Voorfinanciering vakantiegeld of eindejaarspremie
- Werkingsmiddelen of werkkapitaal (bedrijfskapitaal)
- Aankoop, renovatie of verbouwing van gebouwen
- Aankoop inrichting, materiaal of machines
- Aankoop rollend materiaal zoals auto's, bestelwagens, vrachtwagens, ...

Meer informatie: <https://hefboom.be/organisaties/vzws/>

e. Energieprestatiecontract en Esco

Waar studie, implementatie en onderhoud traditioneel door verschillende partijen gebeuren, is bij een EPC één ESCO verantwoordelijk voor al die fases. In een EPC wordt de geplande besparing contractueel vastgelegd. Binnen de termijn van het contract – typisch 9 à 20 jaar – betaal je als vragende partij de ESCO met het budget dat je uitspaart door de gerealiseerde energiebesparing. Je kan daarnaast bijkomende investeringen of subsidies integreren om een hoger ambitieniveau na te streven. Om de besparing te garanderen implementeert de ESCO een combinatie van energiebesparende maatregelen en eigen energieproductie in de gebouw(en). Na de termijn van het contract is elke winst voor jouw organisatie.

Een ESCO is een energy service company, met andere woorden een leverancier van energiediensten. Een ESCO neemt binnen een (O)EPC de rollen op van zowel studiebureau, installateur en onderhoudsfirma. Als u een (O)EPC-project afsluit, betaalt u aan de ESCO een vergoeding op basis van de gerealiseerde energiebesparing. Het is dus een energiedienstenbedrijf dat ondernemingen de mogelijkheid biedt hun energiebesparende werken en prestaties te financieren.

ESCO voorziet in een partnerschapscontract dat zijn cliënten uitgebreide oplossingen biedt voor de uitvoering en financiering van energie-efficiënte projecten. Dit type contract is beter bekend als een EnergiePrestatieContract (EPC).

Het EPC is een uniek bedrijfsmodel voor het financieren van ondernemingen die voor hun energiebeheer een beroep willen doen op het systeem van financiering door derden.

Samengevat: ESCO investeert in uw plaats en wordt vergoed op basis van de behaalde energiebesparingen.

Meer informatie: [Energieprestatiecontract | VEB - Efficiënt in energie](#)

4. Goede praktijken

4.1. Energielening Vlaanderen

- [Mijn VerbouwLening | Vlaanderen.be](#): voor particulieren én verenigingen. De rentevoet van de Mijnverbouwlening is gelijk aan de wettelijke rentevoet, waarop een korting van 3% wordt toegepast.
- [Brusselse Groene Lening van Crédal via Leefmilieu Brussel](#) (0% rentevoet): alleen voor particulieren. Waarom dit niet uitbreiden tot de non-profitsector? Wat zijn de redenen voor dit verschil in Vlaanderen en Brussel?

4.2. Vlaamse sectorale financiering

- Financiering van de sectoren onderwijs, welzijn, gezondheidszorg, gehandicapten, kinderopvang, cultuur en jeugd via de Vlaamse infrastructuurdepartementen, met name:
 - [Agion](#)
 - [VIPA](#)
 - [DCJM](#)

4.3. Investeringssteun van BRUXEO (Energie Pack)

Dit financieringsmechanisme bestond van 2019 tot eind 2021, werd gefinancierd door Leefmilieu Brussel en werd gebruikt door het Energie Pack voor social profit ondernemingen.

a. Voordelen

- De posten van de investeringssteun waren zeer interessant, want zij droegen bij tot een hogere kwaliteit van bepaalde werken, een forse energiebesparing of een goed energiebeheer van het (de) betrokken gebouw(en).
- Veel van de door de investeringssteun ondersteunde posten hebben betrekking op typische werken in de tertiaire sector. Het mag dan ook duidelijk zijn dat als die posten behouden zouden worden, dat de renovatie in de tertiaire sector in de hand zal werken.
- Financiering van 30 tot 40% van de werken.
- Posten die niet gedekt worden door de Renolution-premies.
- Mogelijkheid om nieuwe posten te creëren
- Kan worden gecombineerd met andere financieringsbronnen

b. Verbeterpunt

Sinds eind 2021 bestaat de investeringssteun niet langer. BRUXEO betreurt deze beslissing van Leefmilieu Brussel, want hij ondersteunde de non-profitsector bij werken die typisch zijn voor de tertiaire sector. Wij begrijpen echter dat dit een aanzienlijke administratieve last betekent voor Leefmilieu Brussel.

Om dit probleem op te lossen, stellen wij daarom voor een aantal posten van de investeringssteun op te nemen in het systeem van de Renolution-premies voor de tertiaire

sector. Het zou in eerste instantie om de volgende posten gaan (de titels verwijzen naar de nummering van de gids voor subsidiabiliteit van investeringssteun):

- 8.1 ENERGIEMONITORING
- 8.2 ISOLATIE en LUCHTAFDICHTING
- 8.4 WARMTE
- 8.5 AIRCONDITIONING EN KOELING
- 8.6 VERLICHTING

De technische criteria kunnen ongewijzigd worden overgenomen, want hoewel zij ingewikkeld zijn, dragen zij bij tot de kwaliteit van de projecten. Dat is zeker het geval voor verlichting en zonwering.

5. Bijlage

4.1. Begroting COCOF

Departement

Infrastructuur

Budget secteur Infrastructures

Engagements réalisés par Centre Financier
(CF) en milliers d'euros

